

Socialdepartementet
S2020/04508/SF

Yttrande över slutbetänkande En sjukförsäkring anpassad efter individen (SOU 2020:26)

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna remissynpunkter på rubricerat betänkande.

Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till de konkreta förslag, av arbetsgivarpolitisk karaktär, som lämnas.

Förslaget om utökade möjligheter för försäkrade som är behovsanställda att få sin arbetsförmåga bedömd mot behovsanställningen under 90 dagar

Arbetsgivarverket tillstyrker förslaget som sådant. Arbetsgivarverket anser att det är viktigt att så många som möjligt som arbetar täcks av sjukförsäkringen och att förslaget därför är i rätt riktning.

Arbetsgivarverket ifrågasätter dock utredningens uppskattning avseende i vad mån förslaget påverkar arbetsgivarens administrativa börda. Arbetsgivarverket anser att en viss osäkerhet föreligger i utredningens räkneexempel med hänsyn till att utredningen utgår från att sjukfrånvaron för behovsanställda är densamma som för övriga anställda. Det kan vara så att gruppen typiskt sett har en högre risk för sjukfrånvaro än tillsvidareanställda. Detta behöver utredas närmare.

Arbetsgivarverket är positivt till att utredningen inte föreslår att arbetsgivares rehabiliteringsansvar, som redan är mycket långtgående, ska utökas till att omfatta även personer som inte kan anses ha en anställning enligt gällande arbetsrätt.

Arbetsgivarverket är också positivt till att utredningen föreslår att begreppet ”behovsanställning” ges en egen innebörd inom socialförsäkringen. Detta innebär att grunden för den tidsbegränsade anställningsformen, liksom frågan om det finns ett anställningsförhållande mellan arbetstillfällena, saknar betydelse för frågan om det rör sig om en behovsanställning i socialförsäkringens mening. En annan ordning skulle innebära att handläggare på Försäkringskassan skulle behöva

utreda innebörden av anställningsförhållandet genom att involvera arbetsgivaren, vilket i sin tur skulle leda till administrativt merarbete. Arbetsgivarverket ser därför positivt på denna enklare form av reglering.

Arbetsgivarverket instämmer dock inte i utredningens bedömning att arbetsgivarens inställning behöver inhämtas för att utreda om det kan antas att individen skulle ha arbetat om denne inte hade blivit sjuk. Utöver den administrativa börda en sådan ordning skulle innebära för arbetsgivaren torde det många gånger vara omöjligt att göra ett sådant antagande 90 dagar framåt i tiden. Arbetsgivarverket anser att det som borde vara avgörande för Försäkringskassans bedömning är hur individen har arbetat före sjukfallet. Att individen tidigare under en längre sammanhängande tid de facto har arbetat vid behov är något som talar för att individen även skulle ha arbetat så om hen inte hade varit sjuk. Här borde ledning kunna hämtas från Försäkringskassans handläggning av sjukpenninggrundande inkomst, då det i vissa fall redan görs antaganden framåt i tiden genom att se hur en person arbetat bakåt i tiden. Arbetsgivarverket avstyrker med andra ord den delen av förslaget som handlar om att arbetsgivarens inställning ska inhämtas.

Förslaget att Försäkringskassan i ökad utsträckning ska kunna bevilja partiell sjukpenning utifrån en annan förläggning av arbetstiden än genom jämn reduktion varje dag, om en sådan förläggning inte försämrar möjligheterna till återgång i arbete

Arbetsgivarverket är mycket positivt till förslaget då många arbetsgivare har behov av en sådan möjlighet. Arbetsgivarverket tillstyrker således förslaget, men anser dock att ett tillägg bör göras i lagtexten.

Vikten av att arbetsgivaren medger en sådan förläggning och att det ytterst är arbetsgivaren som, utifrån verksamhetens behov bestämmer hur arbetstiden ska förläggas, lyfts fram på flera ställen i utredningen. Arbetsgivarverket anser därför att det också bör framgå av lagtexten att en sådan förläggning ska medges av arbetsgivaren.

Arbetsgivarverket välkomnar också de klargöranden som utredningen gör beträffande skillnaden mellan bedömningsperiod (perioden för att räkna ut att den försäkrade inte arbetar mer i genomsnitt än vad den partiella sjukskrivningen tillåter) och den period under vilken den särskilda förläggningen av arbetstiden kan godtas. Arbetsgivarverket får som arbetsgivarorganisation ofta höra från medlemmarna att Försäkringskassan inte godtar en särskild förläggning av partiell arbetstid om den överstiger två veckor, vilket av många arbetsgivare och arbetstagare upplevs som en alltför kort tid för att den ska kunna ha en positiv inverkan på möjligheterna till snabbare arbetsåtergång. Arbetsgivarverket är därför mycket positivt till att det tydligt framgår att perioden under vilken den

särskilda förläggningen av arbetstiden kan godtas kan vara längre tid än två veckor.

Förslaget om ökad samverkan för att ta tillvara kvarvarande arbetsförmåga vid heltidssjukskrivning

Arbetsgivarverket tillstyrker förslaget men vill betona hur viktigt det är att samverkan sker med arbetsgivaren i god tid före återgång i arbete, så att arbetsgivaren kan planera sin verksamhet till gagn för både arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetsgivarverket anser också att något som i första hand bör övervägas är möjligheten att arbetspröva med bibehållen sjukpenning, eftersom det annars i realiteten kan innebära att arbetsgivaren har kostnader som inte motsvarar det arbete som arbetstagaren utför.

Beslut i detta ärende fattas av ställföreträdande generaldirektör Åsa Krook. I den slutliga handläggningen deltog socialförsäkringsexpert Hanna Larsson, och socialförsäkringsexpert Jenny Lindmark, föredragande.

Åsa Krook

Jenny Lindmark